

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2242-5900 ต่อ 5751

เรื่อง เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

ผู้เรียบเรียง นางสุรัสวดี จันทร์บุญนะ วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

ออกอากาศ สิงหาคม 2568

จากสถานการณ์ประเทศไทยที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้มีสิ่งปลูกสร้างและโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มจำนวนมากขึ้น รวมทั้งเกิดการขยายตัวของชุมชนเมืองส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากทรัพยากรหลายประเภทถูกนำมาใช้อย่างฟุ่มเฟือยในชุมชนและกระบวนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรม อีกทั้งมีการปล่อยของเสียหรือมลพิษจนส่งผลกระทบต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งภาครัฐได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาดังกล่าวจึงมีมติเห็นชอบในหลักการและแนวทางการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอย่างบูรณาการโดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน มีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนให้เกิดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนซึ่งได้จัดให้มีการประกวดและมอบรางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนยอดเยี่ยมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชนะเลิศตามหลักเกณฑ์และการประเมินของคณะกรรมการอำนวยการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

ทั้งนี้ เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน หมายถึง เมืองที่มีการพัฒนาแบบองค์รวมอย่างบูรณาการและสมดุลในทุกมิติ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินงานและพัฒนากายใต้บังคับประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ เมืองอยู่ดีคนมีสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เทศบาลแห่งการเรียนรู้ และการบริหารจัดการที่ดีตามบริบทของพื้นที่ และในปี 2567 มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลจากการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ได้รับรางวัลชนะเลิศเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนยอดเยี่ยม ระดับประเทศ จำนวน 3 แห่ง

และรางวัลชนะเลิศองค์การบริหารส่วนตำบลน่าอยู่อย่างยั่งยืนยอดเยี่ยม ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 แห่ง รวมทั้งสิ้น 4 แห่ง มีรายละเอียดดังนี้

1. เทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง ภายใต้แนวทาง “นครระยองน่าอยู่ สู่สังคมแห่งความสุข และความปลอดภัย”

2. เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอมือเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ภายใต้แนวทาง “กาฬสินธุ์เป็นเมือง อุดมสมบูรณ์”

3. เทศบาลตำบลคลองตำหรุ อำเภอมือเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ภายใต้แนวทาง “พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พื้นฟูเศรษฐกิจ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต เท่าเทียมสิทธิ์เข้าถึงการรักษา พัฒนาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ยึดมั่นหลักธรรมาภิบาล”

4. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไฮ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้แนวทาง “องค์กรมีประสิทธิภาพ ทนสมัย ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ”

ปัจจัยความสำเร็จของท้องถิ่นที่ได้รับรางวัล ได้แก่ นโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมีพื้นฐานจากความต้องการของประชาชน ทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของงานนำไปสู่ความร่วมมือในทุกๆ การมีบุคลากรของเทศบาลที่มีความมุ่งมั่นมีเป้าหมายเดียวกันในการทำงาน มีผู้บริหารคอยให้การสนับสนุน และช่วยแก้ไขปัญหา และการดำเนินโครงการด้วยความต่อเนื่องจนนำไปสู่ความยั่งยืนที่ชุมชนสามารถดูแล และบริหารจัดการเองได้โดยมีเทศบาลทำหน้าที่เป็นฝ่ายสนับสนุน นอกจากนี้ การดำเนินการเกี่ยวกับเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมประเมิน ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายได้อย่างแม่นยำ โดยนำแนวคิดและตัวชี้วัดไปใช้วางแผนพัฒนาเมืองให้เหมาะสม ทนสมัย และตอบโจทย์ทุกกลุ่ม 2) เสริมสร้างการทำงานเป็นทีม โดยต้องประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น 3) พัฒนาศักยภาพบุคลากร ทำให้บุคลากรได้รับความรู้ด้านการพัฒนาเมืองระดับ การวางแผน และประเมินผล 4) ทำให้ทราบระดับการพัฒนาเมือง โดยสามารถประเมินจุดแข็งจุดอ่อนและเปรียบเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อนำไปปรับปรุง และ 5) พัฒนาระบบข้อมูลและติดตามผล โดยการจัดเก็บและใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทำให้สะดวกต่อการวิเคราะห์และวางแผนอนาคต

การพัฒนา “เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน” เป็นแนวคิดที่มีความสร้างสรรค์ และทันสมัย สอดรับกับนโยบายของประเทศไทย และมีความจำเป็นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการทั้งการประยุกต์ใช้เป็นกรอบทิศทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น และเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาร่วมกับภาคีเครือข่ายจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างมีส่วนร่วม เพื่อมุ่งเน้นให้เมืองมีศักยภาพในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม สามารถพัฒนายกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้เกิดเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน และขยายเครือข่ายให้เกิดความเข้มแข็ง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศชาติต่อไป

บรรณานุกรม

คู่มือการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน. (2566). สืบค้น 18 มิถุนายน 2568 จาก <https://sarmedia.dcce.go.th/uploads/download/Q26CbImxJ7IplQ5YZ57.pdf>

คู่มือการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน. (2568). สืบค้น 18 มิถุนายน 2568 จาก <https://pattani.mnre.go.th/th/information/more/1784>

ประกาศ 4 เมือง สิ่งแวดล้อมยั่งยืนที่สุดในไทย แบบอย่างมุ่งสู่ SDGs. (2568). สืบค้น 18 มิถุนายน 2568 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/environment/1171469>

รู้จัก Green City “เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน” แนวคิดพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของพลเมือง. (2566). สืบค้น 15 มิถุนายน 2568 จาก <https://www.thairath.co.th/futureperfect/articles/2726411>